

STAKČÍNSKE NOVINY

Ročník: 5

8

december 2011

MESAČNÍK PRE OBYVATEĽOV OBCE STAKČÍN • VYDÁVA OBCENÝ ÚRAD V STAKČÍNE • NEPREDAJNÉ

ZÁKLADNÁ ORGANIZÁCIA JEDNOTY DÔCHODCOV SLOVENSKA V STAKČÍNE

Posedenie pri kávičke

V rámci mesiaca úcty k starším, ktorým je október, zorganizovala ZO JDS v Stakčine dňa 14.10.2011 posedenie pri kávičke, na ktorom sa v srdečnom zoskupení zišli seniori našej obce. Pri krásnom vystúpení folklórnej skupiny „Zaričanka“, s ktorou si prítomní účastníci aj zanôtili, si zároveň oddýchlí a osviežili sa kávičkou a zákuskom.

Naša novovzniknutá organizácia zároveň vyzýva seniorov, ktorým je dlho vyesadávať doma, nech sa k nám pridajú a podpora život aj v staršom veku. Ste vrúcne vítaní.

Marta Sochaničová, predsedníčka ZO JDS Stakčín

MIKULÁŠ V STAKČÍNE

Zase je tu sviatok detí, ako ten čas rýchlo letí. Sane darmi naložené, Mikulášom privezené. Starosta ho pozval k nám, lebo deti všetkých mám sú najlepšie v Stakčine, našej peknej dedine. Kedy? 18.12.2011. O koľkej? O 14-tej. Kde? Pred Obecným domom. Naučte sa básničky, vyleštite čižmičky. Kto je dobrý, ostane a balíček dostane.

VÍTANIE NOVÉHO ROKA

V duchu doterajších tradícií sa vedenie obce rozhodlo aj tohto roku usporiadať slávnostnú rozlúčku so starým rokom a privítať ten práve prichádzajúci, rok 2012. Už od 22.hodiny sa pred Obecným domom začne silvestrovská zábava pod holým nebom. Určite nebude chýbať starostovské pohostenie, hudba, spev a nezabudnuteľný polnočný ohňostroj. Možno stretnete množstvo známych a priateľov, s ktorými radi oslávite víťanie Nového roka.

NÁVŠTEVA PREDŠKOLÁKOV V ZÁKLADNEJ ŠKOLE

V rámci spolupráce ZŠ s MŠ navštívili predškoláci dňa 9.11.2011 našu základnú školu. Zúčastnili sa výchovno-vzdelávacieho procesu v triedach 1.A a 1.B. Milé a usmiate pani učiteľky Mgr. Anna Piteľová a Mgr. Viktória Husťáková ich srdečne privítali, vytvorili im peknú atmosféru a ukázali, ako prebieha vyučovanie. Prváci sa pochválili svojim kamarátom a bývalým učiteľkám z MŠ, ako vedia pekne čítať, písať a počítať. Učiteľky hravou a zábavnou formou zapojili do vyučovacieho procesu aj predškolákov. Tí s nadšením pomenúvali farby, rozlišovali geometrické tvary, určovali počet predmetov, ale aj jednotlivé hlásky a s pani učiteľkami sa zahrali pohybovú hru. Keďže predškoláci ešte nevedia čítať, zaspievali svojim kamarátom pekné pesničky o jeseni. Za svoje úsilie dostali deti z materskej školy darček, ktorým si budú aj naďalej rozvíjať vedomosti a zručnosti.

Na záver sa deti pani učiteľkám poďakovali a rozlúčili sa s nimi so slovami, že ich, aj svojich kamarátov ešte niekedy navštívia.

Anna Serdulová, učiteľka MŠ

MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Medzinárodný deň školských knižníc po prvý raz vyhlásila v roku 1999 Dr. Blanche Woolls, prezidentka Medzinárodnej asociácie školského knihovníctva. Odvtedy sa oslavuje každý rok štvrtý októbrový pondelok.

Aj v našej škole sme si pripomenuli tento významný deň v pondelok, 24. októbra 2011. Na vyučovacích hodinách sme mali netradičné hodiny v školskej knižnici s formami hlasného čítania, tvorivého písania, pripomínali sme si významných spisovateľov, vytvárali sme vlastné leporelá s cieľom rozvíjať vlastnú fantáziu, predstavivosť a slovnú zásobu. Doplnkom nášho podujatia boli výstavy kníh z vlastnej knižnice.

V poobedňajších hodinách sme v akcii pokračovali vo verejnej (obecnej) knižnici v Stakčíne, ktorá má dobrú spoluprácu so ZŠ s MŠ Stakčím. Učiteľky 1. stupňa pozvali žiakov prostredníctvom pozvánok na literárne popoludnie do čarovného sveta kníh. Žiaci sa bližšie predstavili svojim rovesníkom a kamarátom, svojim rodičom a knihovníčke p. Márii Hrehovej, ktorá bola hlavnou porotkyňou hodnotenia úspešnosti plnenia úloh žiakmi. Cieľom podujatia bolo zábavnými metódami a formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, k čítaniu a poznávaniu nového, ale aj motivácia žiakov k ich ďalším návštevám školskej, ale aj obecnej knižnice. Na propagáciu podujatia sme využili nástenky a pozvánky. Kto sa chcel zapojiť do súťaže, musel doniesť so sebou knihu a prečítať z nej úryvok, v ktorom bolo jedno z predpísaných slov: princezná, poklad, drak, ježibaba, škriatok, vlk, obor, prasiatko, šaty, koza. Len tí najodvážnejší z jednotlivých tried sa predviedli, a tak si všetci účastníci podujatia vypočuli ukážky z ich obľúbených kníh. Prevládali úryvky rozprávok bratov Grimmovcov a Pavla Dobšinského. Súťažili žiaci 2. až 4. ročníka. Menovite s umiestnením:

2. ročník: 1. miesto – Lívia Pčolová

2. miesto – Nikola Jacjuk

3. miesto – Dominika Piteľová

OKTÓBER-MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Na prejav úcty nestačí len mesiac október. Na túto úctu by sa nemalo zabúdať počas celého roka. Kto sa naučí vážiť si šediny, nemusí sa báť, že zostane v starobe nepovšimnutý.

Členovia predmetovej komisie Umenie a kultúra, Človek a hodnoty a Človek a svet práce si so žiakmi základnej školy uctili najstarších občanov našej obce. Žiaci s kyticou a sladkou pozornosťou dňa 11.10.2011 navštívili našich najstarších občanov: Andreja Teľváka (1917), Jána Bilíka (1919), Eliáša Turíka (1919), Máriu Roškovú (1921) a Jána Kolcuna (1921). Naši spoluobčania s vďačnosťou prijali darčeky od žiakov a zaželali im veľa úspechov v škole.

V mene všetkých žiakov základnej školy Vám úprimne blahoželáme.

me. Budte ešte dlhé roky medzi nami šťastní. V pokoji užívajte život v kruhu svojich najbližších. Nech je Vaša jeseň pokojná a slnečná.

Preto nájdime si čas, vlúdne slovo, úsmev pre starších neustále, nielen počas októbra.

Mgr. Anna Dubjaková

3. ročník: 1. miesto – Viktória Tkačuková

2. miesto – Diana Kapraľová

4. ročník: 1. miesto – Matúš Sochanič

2. miesto – Adrián Ďuri

3. miesto – Lívia Kočanová a Viktória Kofirová

Neskôr sa žiaci 4. ročníka predstavili s humorne ladenou dramatizáciou rozprávky Sol' nad zlato. Žiaci očarili nielen výkonom, ale aj peknými kostýmami. Obohatenie a rozšírenie slovné zásoby žiakom dodali pripravené zašifrované úlohy, ktoré vykonávali v skupinách. V nich sa dozvedeli okrem iného už aj poznané, že ich učiteľka je ich „druhou mamou“. V ďalších úlohách mali opraviť mená a priezviská našich spisovateľov, ktoré boli ukryté v prešmyčkách a rébusoch. Po vyhodnotení boli súťažiaci, ako aj ostatní žiaci, ktorí prišli podporiť svojich spolužiakov, odmenení vecnými a sladkými odmenami. Pekné popoludnie bolo zachytené fotodokumentáciou. Mnohí žiaci si vypožičali knihu na čítanie pre voľné chvíle a iní sa zase zapísali do knižnice ako jej verní čitatelia a návštevníci. A to bolo aj dielčím cieľom našej akcie.

Čo dodať na záver? Snáď len to, ako sme radi, že mnohé deti rady čítajú a nehanbia sa prezentovať na verejnosti. Veríme, že im pozitívny vzťah k čítaniu vydrží po celý život.
Anna Piteľová

PIETNA SPOMIENKA NA VOJNOVOM CINTORÍNE V STAKČÍNE

Stakčinský vojnový cintorín patrí počtom vojakov i výmerou k najväčším vojnovým cintorínom v okrese Snina. Na výmere 6621m² tu bolo pochovaných 949 vojakov z 13 štátov (Rakúsko, Maďarsko, Česko, Rumunsko, Slovensko, Srbsko, Ukrajina, Rusko, Poľsko, Chorvátsko, Bosna a Hercegovina, Taliansko a Slovinsko). Tento počet súvisí s existenciou poľnej nemocnice s označením 1/8, ktorá bola zriadená počas prvej svetovej vojny na tunajšej parnej pile. Vojaci, ktorí v nej svojim zraneniam podľahli, boli pochovávaní na mieste zvanom Pánska hora, na dnešnom vojnovom cintoríne. Po skončení bojov sem boli do hromadných hrobov prenesené i ostatky vojakov z okolitých lesov. O konečnú podobu cintorína sa postaralo vtedajšie pohrebné komando, ktoré cintorín oplotilo, postavilo vstupnú bránku, malý pamätník a zrealizovalo sadovnícke úpravy. Pochovávalo sa tu však i po roku 1917, pretože pozostatky vojakov sa stále nachádzali v okolí obce.

Posledným pochovaným bol v roku 1921 lodný kapitán Ladislav Stach, syn tunajšieho správcu lesného majetku. O tom, že príbuzní navštevovali pochovaných vojakov v období prvej republiky, svedčí i torzo pomníka, ktorý dali postaviť Jánovi Kušnírovi (Kušniar) z Veľkého Lomu. V roku 1938, pri príležitosti 20. výročia vzniku Československej republiky, bol na cintoríne Miestnou osvetovou komisiou zo Stakčína postavený a za účasti štátnych predstaviteľov, vojska a obyvateľov odhalený nový pomník. Slovenské tabule na ňom však boli nakrátko počas druhej svetovej vojny vymenené za maďarské. Na jej konci bol cintorín celý zamínovaný nemeckými vojakmi a priamo na ňom bol vybudovaný i vojenský bunker. V období socializmu upadol cintorín do zabudnutia a navyše mu v 70. rokoch 20. storočia hrozil zánik, pretože sa v jeho areáli uvažovalo o výstavbe domu smútku. Napokon sa z dôvodu finančnej náročnosti stavby od uvedeného zámeru našťastie ustúpilo. Svitaním na lepšie časy malo byť jeho zaradenie do zoznamu kultúrnych pamiatok v 80. rokoch 20. storočia. V roku 1990 však nastala nová smutná etapa tohto cintorína, ktorá súvisela s požiadavkou obecného úradu na zarovnanie hrobov na základe žiadosti obyvateľov obce. Tak sa i stalo a dôsledkom bolo jeho vyškrtnutie zo zoznamu kultúrnych pamiatok. Nastalo obdobie, v ktorom sa začalo pochovávanie civilných osôb aj na ploche tohto cintorína. Našťastie novoprijatý územný plán obce a

jeho ohradenie železnými kolíkmi s reťazami zabránili postupujúcej likvidácii. V roku 2010 sa pristúpilo k spracovaniu projektovej dokumentácie jeho obnovy tak, aby zodpovedal ženevským konvenciam kladeným na vojnové hroby.

Táto snaha bola čiastočne podporená v roku 2011 Ministerstvom vnútra SR, ktoré obci poskytlo mimoriadnu dotáciu na obnovu vojnového cintorína. Z uvedenej dotácie bol obnovený centrálny pomník, vstupné schodisko a označených 189 jednotlivých hrobov a štyri hromadné hroby. I keď je k celkovej obnove cintorína potrebné ešte veľa práce a financií, už teraz nadobudla časť vojnového cintorína nový vzhľad. Dôstojnou bodkou za tohtoročnými zrealizovanými prácami bola pietna spomienka 1. novembra 2011, ktorú vykonal pravoslávny duchovný o. Ján Gliganič.

Miro Bural

SVETOVÝ DEŇ VÝŽIVY

Jednou z najdôležitejších vecí pre dobrý a dlhý život je zdravá výživa, na ktorú sa často zabúda. Práve preto sme si 16. októbra pripomenuli Svetový deň zdravej výživy.

V mladšom školskom veku je vyvážená strava veľmi dôležitá. Potrebný je dostatok minerálov, vitamínov, bielkovín, vláknin, a naopak veľa mastného, sladkého a soli škodí. Často zabúdame aj na mlieko a mliečne výrobky, ktoré sú v období rastu nevyhnutné. Všetko však treba jesť s mierou. Stará ľudová múdrosť hovorí: Raňajky zjedz, obed si rozdeľ s priateľom a večeru daj nepriateľovi.

Deň zdravej výživy sme si pripomenuli i na našej škole 17. októbra. V spolupráci s vedením školy a vedúcou školskej jedálne Mgr. Máriou Riskalčíkovou sme pripravili žiakom 1. stupňa 2 dcl ochuteného mlieka a peknú zdravú hrušku. V tento deň triedne učiteľky 1. stupňa pripomínali žiakom, ako sa máme stravovať, zdôrazňovali nevyhnutnosť pohybu a dostatočného spánku. Na hodinách výtvarnej výchovy sme rôznymi technikami vytvárali pekné práce k danej problematike. Ako pomôcka pri zdravom stravovaní nám poslúžila tzv. potravinová pyramída. Žiaci sa z nej dozvedeli, koľko percent nášho denného príjmu by mali tvoriť jednotlivé potraviny. Dozvedeli sa, že najčastejšími chybami v stravovaní je nadmerný energetický príjem, nedostatočná konzumácia ovocia, zeleniny a rýb a nesprávny stravovací režim. V dôsledku toho žiaci zistili, že prijímajú viac energie, ako ich organizmus dokáže spotrebovať. Často vynechávajú raňajky a hlavným jedlom dňa býva pre nich večera, výsledkom čoho sú zdravotné riziká ako obezita, cukrovka, zubný kaz...

Správna výživa sa významnou mierou podieľa na zdravom stave nášho obyvateľstva, ovplyvňuje kvalitu a dĺžku života a je hlavnou podmienkou prevencie a liečby najvýznamnejších ochorení.

Anna Piteľová

Jablková nedeľa

13. novembra sa v priestoroch školskej jedálne v Stakčine zišli ženy, ktoré sa neváhali zapojiť do akcie základnej organizácie ÚŽS v Stakčine s príznačným názvom „Posedenie pri jablkových koláčoch“. Cieľom nedeľného stretnutia bolo podeliť sa s ostatnými ženami so svojím obľúbeným receptom na jablkový koláč a poskytnúť aj im inšpiráciu na dobrý zákusok.

Veď raz ochutnať je viac, než čítať recept. A skutočne, je až neuveriteľné, koľko rôznych variácií majú jablká v koláčoch. Posedenie sprevádzala dobrá nálada, ženy si oddýchli, zabavili sa a každá odchádzala domov s nádielkou pestrých koláčov, aby ich mohli ochutnať aj ich rodinní príslušníci. Myšlienka sa ženám zapáčila, a preto plánujeme zorganizovať podobnú aktivitu aj v budúcnosti. Tešíme sa na Vás

Mgr. Jana Boberová, členka výboru ZO ÚŽS v Stakčine

Vianočné piesne

Vianoce sú sviatkom radosti a veselosti. Možno si týmito známymi textami piesní spomeniete na melódie a so Stakčinskými novinami si zaspieva celá rodina.

PAĽO HABERA - VIANOČNÝ HYMNUS

Tak to je čas Vianoc
Ten čas spomienok
Sme zasa starší zas o
jeden rok
Tak to je čas Vianoc
Zas prišiel k nám
Dúfam, že máš sa
A nie si sám
Veselé sviatky a nový
rok
A úsmev v očiach
A ľahký krok

Tak to je svet Vianoc
Pre všetkých nás
Tak chvíľu skúsme
Spomaliť čas
Veselé sviatky
Osamelým
Smútok sa stratí
Tak ako dym
Tak veselé sviatky a
nový rok
A úsmev v očiach
A ľahký krok
Krásne sviatky, krásne
sviatky
Krásne sviatky

V VIFLEJEMI NOVINA

1. V Viflejemi novina, Ďiva Syna zrodila,
/: porodila v blahodati neporočna Ďiva Mati Mari-
ja.:/
2. Položila na siňi, v Viflejemskoj jaskyňi,
/: Josif Ďivu potišaje, povivati pomahaje
Mariji.:/
3. Slava Boža i chvala u vertepi nastala,
/: z neba anhely zľítajut, z Synom Božim
proslavľajut Mariju.:/
4. Sered temnoji noči, d'ivne svetlo bije v oči,
/: jasna zorja zasvitila, de Ďi'atko porodila
Marija.:/
5. Nedaleko pastyrji pasli stado v doliňi,
/: do vertepa pribihajut, i z Ďi'atkom tut vitajut
Mariju.:/
6. Na koľina padajut, podarunki skladajut,
/: čto ubohyj dati može, žertvujeme Ďi'a Bože
Mariji.:/
7. Šče prichod'at tri cari, ot vostoku zvizardi,
/: dl'a Isusa stavľat ščiro, ladan zoloto i miro
Mariji.:/
8. I my tože pospišme, Bohu dary prinesme
w/: U pokori pribihajme, s Synom Božim vse
blahajme Mariju.:/

Roľničky, roľničky

Hurá, už je sneh, rozlieha sa smiech.
Deti kričia, zvonček znie, biele mámenie.
Sneh je vôkol nás, svetu dáva jas.
Rozlieha sa zvonenie, zima je tu zas.

Roľničky, roľničky, kto vám dal ten hlas?
Ježiško maličký a či Mikuláš?
Roľničky, roľničky, prinášajú sneh,
piesne našej mamičky, Vianoce a smiech.

UŽITOČNÉ
LINKY

ZŠ: 769 21 18, zdravotné stredisko: MUDr. Bôžik 769 27 00, MUDr. Haničáková 769 23 44, MUDr. Kelly 769 27 01,
Lekáreň: 758 37 40, Pošta Stakčín: 767 43 08, Gréckokatolícka Cirkev Farnosť Ochrany Presvätej Bohorodičky v Stakčine: 767 41 54
Pravoslávny farský úrad: 767 41 11
Kontakt na správcu cintorína: Ján Zubaľ – 0907275136 v prípade neprítomnosti ho zastupuje Jaroslav Mandzák – 0911610396

Vydáva: Obecný úrad Stakčín, Čsl. armády 140/70, 067 61 Stakčín, tel.: starosta +fax: 057/767 43 09, 767 43 07, 758 26 20,
matrika: 7674305, oustakcin@stonline.sk, www.stakcin.eu. **Redaktorka:** PaedDr. Jana Kandriková, kontakt: 0905 308 468,
e-mail: janamirova@gmail.com **Grafika:** DMS Snina **Tlač:** Dom Matice slovenskej v Snine.